

tunek ten został odnotowany na stanowiskach oddalonych 60 km od Gubina i 20 km od Zgorzelca (SOBCZYK 1996: Ent. Nachr. Ber., 40: 49-51; SOBCZYK inf. ustna).

Jedną ze skuteczniejszych metod stwierdzenia tego przeziernika jest przegląd sosen ścinianych przy pracach zrębowych, najlepiej w końcu zimy i szukanie żerowisk przeziernika na porastających je jemiołach. Cechą charakterystyczną obecności gąsienicy, są wyrzucane na zewnątrz brunatne trociny połączone przędzą. Warto podkreślić w tym miejscu, że w przypadku niepowodzenia hodowli Sesiidae, dany gatunek można oznaczyć na podstawie zachowanych gąsienic i poczwerek. Opis stadiów preimaginalnych *S. loranthi* podaje LAŠTŮVKA (1983: Acta. univ. agric. Brno, fac. agron., 31, 3: 143-158).

Marek BĄKOWSKI, Zakł. Zool. Systemat. UAM, Poznań
Mariusz MLECZAK, Glińsk

536. Rzadko spotykane i nowe dla województwa mazowieckiego gatunki Microlepidoptera (Lepidoptera)

Species of Microlepidoptera (Lepidoptera) rare and new to mazowieckie voivodeship

KEY WORDS: Lepidoptera, records, mazowieckie voivodeship, Poland.

ADELIDAE

- *Nemophora ochsenheimerella* (HBN.)*: Sękocin (UTM: DC97), 31 V 2009 – 1 ♀, niewielka, śródleśna polana; Wyszaków (ED32), 5 VI 2009 – 1 ♂, uprawa leśna.
- *Cauchas rufimitrella* (SCOP.)*: Warszawa, rez. „Las Kabacki” (EC07), 4 V 2008 – 1 ♂, odłowiony w ciągu dnia, na brzegu lasu mieszanego.
- *Nematopogon schwarziellus* ZELL.*: Sękocin (DC97), 17 V 2009 – 1 ♂, odłowiony na skraju drzewostanu.

PRODOXIDAE

- *Lampronia fuscata* (TGSTR.)*: Warszawa, rez. „Skarpa Ursynowska” (EC07), ex pupa 28 IV 2007 – 1 ♀, wyhodowana z poczwarki znalezionej wewnątrz pędu brzozy brodawkowatej (*Betula pendula* ROTH).

LYPUSIDAE

- *Lypusa maurella* (DEN. et SCHIFF.): Sękocin (DC97), 17.V.2009 – 2 ♂♂, odłowione w ciągu dnia na skraju drzewostanu.

GRACILLARIIDAE

- *Caloptilia azaleella* (BRANTS)*: Warszawa - Żoliborz (DC99), ex larva 30 VIII – 5 IX 2007 – 6 ♂♂, 2 ♀♀, imagines wyhodowano z gąsienic znalezionych wewnątrz żerowisk utworzonych ze zwiniętych liści azalii japońskiej (*Azalea japonica* GRAY), sadzonej jako roślina ozdobna w przydomowym ogrodzie. Gatunek obcy, na kontynent europejski zawleczony z Azji.
- *Phyllonorycter distentella* (Zell.): Żyrardów (DC56), ex larva 18 II 2007 – 1 ♂, wyhodowany z mины znalezionej na liściu dębu szypułkowego (*Quercus robur* L.).

AGONOXENIDAE

- *Chrysoclista linneella* (Cl.)*: Warszawa - Ursynów (EC07), 29 V 2007 – 1 ♂, odłowiony przy lampie.

CHIMABACHIDAE

– *Dasytroma* [= *Dasystoma*] *salicella* (HBN.)*: Truskaw (DC89), 3 IV 2003 – 1♂, odłowiony w ciągu dnia na śródleśnej łące, leg. C. BYSTROWSKI.

MOMPHIDAE

– *Mompha divisella* H.–S.*: Warszawa - Ursynów (EC07), 8 V 2008 – 1♀; Sękocin (DC97), 15 X 2008 – 1♂; Falenty (DC97), 17 X 2008 – 1♂, leg. J. HILSZCZAŃSKI, odłowione na ścianach budynków, wewnątrz pomieszczeń.

GELECHIIDAE

– *Caryocolum alsinella* (ZELL.)*: Warszawa - Ursynów (EC07), 9 VII 2008 – 1♀, zwabiona do światła lampy.

Za nowe dla województwa mazowieckiego uznano gatunki niewymienione z tego województwa w opracowaniu pod redakcją BUSZKO i NOWACKIEGO (2000: Pol. entomol. Monogr., 1: 1-178). Gatunki te wyróżniono gwiazdką [*].

Tomasz JAWORSKI, Zakł. Ochrony Lasu IBL, Sękocin Stary

537. *Proserpinus proserpina* (PALLAS, 1772) (Lepidoptera: Sphingidae) – nowe stanowisko w zachodniej Polsce

Proserpinus proserpina (PALLAS, 1772) (Lepidoptera: Sphingidae) – a new locality in western Poland

KEY WORDS: Lepidoptera, Sphingidae, *Proserpinus proserpina*, new locality, W Poland.

Postojak wiesiołkowiec – *Proserpinus proserpina* (PALLAS) jest gatunkiem stosunkowo rzadko notowanym w Polsce. Większość współcześnie znanych stanowisk znajduje się w południowo-wschodniej części kraju. W ostatnich latach notowany był również na kilku stanowiskach w zachodniej Polsce (BUSZKO 2004: [W:] GŁOWACIŃSKI, NOWACKI (red.): Polska czerwona księga zwierząt, Bezkręgowce. IOP PAN Kraków, AR, Poznań: 232-233). Gatunek prawnie chroniony i umieszczony w Polskiej Czerwonej Księdze Zwierząt w kategorii LR (gatunki niższego ryzyka). Objęty także Konwencją Berneńską i Dyrektywą Siedliskową (program Natura 2000).

Gąsienice tego gatunku spotykane są w różnorodnych środowiskach, zarówno naturalnych czy półnaturalnych, jak i antropogenicznych. Motyle aktywne są głównie o zmierzchu i w nocy, choć latające osobniki obserwowano także w ciągu dnia.

Nowe stanowisko tego gatunku odkryto w Wielkopolsce, w okolicach Poznania:
– Rokietnica (UTM: XU11), 30 VII 2009, ogród przydomowy, 1 gąsienica na trawniku.

Na podanym stanowisku rośnie jedna z roślin pokarmowych – wiesiołek, na której prawdopodobnie żerowała larwa. Gąsienice obserwowano również w roku 2008.

Stwierdzenie *P. proserpina* w ogrodzie przydomowym świadczy o tym, że gatunek ten może rozwijać się również w środowisku zurbanizowanym, jeśli tylko występują tam odpowiednie warunki.

Dokumentacja fotograficzna znajduje się w zbiorach Darii BAJERLEIN.

Urszula WALCZAK, Wydz. Biologii UAM, Zakł. Zool. Systemat., Poznań

Daria BAJERLEIN, Wydz. Biologii UAM, Zakł. Takson. i Ekol. Zwierząt, Poznań